HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

17 februarie 2016*

„Trimitere preliminară — Tariful vamal comun — Clasificare tarifară — Nomenclatura combinată — Poziția 3004 — Comprimate efervescente care conțin 500 mg de calciu — Nivelul unei substanțe pe doza zilnică recomandată semnificativ mai ridicat decât aportul zilnic recomandat necesar pentru păstrarea sănătății în general sau a stării de bine”

În cauza C-124/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Finanzgericht Hamburg (Tribunalul Financiar din Hamburg, Germania), prin decizia din 24 februarie 2015, primită de Curte la 12 martie 2015, în procedura

Salutas Pharma GmbH

împotriva

Hauptzollamt Hannover

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, și domnii A. Arabadjiev, J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund și S. Rodin (raportor), judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Salutas Pharma GmbH, de M. Niestedt și de K. Göcke, Rechtsanwälte;

— pentru Hauptzollamt Hannover, de T. Röper, în calitate de agent;

— pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér și de A. M. Pálfy, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de A. Caeiros și de M. Wasmeier, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Nomenclaturii combinate care figurează în anexa I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun (JO L 256, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 4, p. 3), în versiunea care rezultă din Regulamentul (UE) nr. 1006/2011 al Comisiei din 27 septembrie 2011 (JO L 282, p. 1, denumită în continuare „NC”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Salutas Pharma GmbH (denumită în continuare „Salutas Pharma”), societate de producție și de distribuție de produse farmaceutice, pe de o parte, și Hauptzollamt Hannover (Biroul Principal Vamal din Hanovra, denumit în continuare „biroul vamal”), pe de altă parte, în legătură cu clasificarea tarifară a comprimatelor efervescente care au denumirea comercială „Calcium-Sandoz Forte 500 mg”.

Cadrul juridic

SA

3 Consiliul de Cooperare Vamală, devenit Organizația Mondială a Vămilor (OMV), a fost instituit prin convenția privind înființarea consiliului respectiv, încheiată la Bruxelles la 15 decembrie 1950. Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor (denumit în continuare „SA”) a fost elaborat de OMV și instituit prin Convenția internațională privind Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor (denumită în continuare „Convenția privind SA”), încheiată la Bruxelles la 14 iunie 1983 și aprobată, împreună cu protocolul de modificare a acesteia din 24 iunie 1986, în numele Comunității Economice Europene, prin Decizia 87/369/CEE a Consiliului din 7 aprilie 1987 (JO L 198, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 3, p. 199).

4 În temeiul articolului 3 alineatul (1) din Convenția privind SA, fiecare parte contractantă se angajează ca nomenclaturile sale tarifare și statistice să fie conforme cu SA, să folosească toate pozițiile și subpozițiile acestuia, fără completări sau modificări, precum și codurile aferente și să respecte ordinea de numerotare a sistemului respectiv. Fiecare parte contractantă se angajează de asemenea să aplice normele generale de interpretare a SA, precum și toate notele din secțiunile, din capitolele și de la subpozițiile SA și să nu modifice domeniul de aplicare al acestora.

5 OMV aprobă, în condițiile stabilite la articolul 8 din Convenția privind SA, notele explicative și avizele de clasificare adoptate de Comitetul SA.

6 Poziția 21.06 din SA se referă la „[p]reparate alimentare nedenumite și necuprinse în altă parte”.

7 Nota explicativă referitoare la această poziție prevede:

„Cu condiția să nu fie menționate la alte poziții din Nomenclatură, prezenta poziție cuprinde:

[…]

(B) Preparatele compuse în întregime sau în parte din substanțe alimentare, care intră în prepararea băuturilor sau a alimentelor pentru consumul uman. Sunt încadrate aici, printre altele, cele care constau din amestecuri de produse chimice (acizi organici, săruri de calciu etc.) și de substanțe alimentare (făinuri, zaharuri, lapte praf de exemplu) destinate a fi încorporate în preparate alimentare […]

[…]

Sunt clasificate aici printre altele:

[…]

(16) Preparatele denumite frecvent suplimente alimentare, pe bază de extracte de plante, de concentrate de fructe, de miere, de fructoză etc., cu suplimente de vitamine și uneori cu cantități foarte mici de compuși de fier. Aceste preparate sunt prezentate deseori în ambalaje care indică faptul că sunt destinate menținerii organismului într-o stare bună de sănătate. Preparatele analoge care sunt destinate prevenirii sau tratării bolilor sau afecțiunilor sunt excluse (nr. 30.03 sau 30.04).

[…]”

8 Poziția 30.04 din SA are următorul cuprins:

„Medicamente (cu excepția produselor de la pozițiile 30.02, 30.05 sau 30.06) constituite din produse amestecate sau neamestecate, preparate în scopuri terapeutice sau profilactice, prezentate sub formă de doze (inclusiv cele care se administrează cutanat) sau condiționate pentru vânzarea cu amănuntul.”

9 Nota explicativă referitoare la poziția 30.04 din SA prevede că poziția menționată „nu cuprinde suplimentele alimentare conținând vitamine sau săruri minerale, care contribuie la sănătatea generală sau starea de bine, dar care nu au indicații referitoare la prevenirea sau tratarea unei maladii. Aceste produse, care sunt prezentate în mod obișnuit sub formă de lichide, dar pot fi prezentate de asemenea și sub formă de prafuri sau comprimate, se clasifică în general la poziția 21.06 sau la Capitolul 22”.

NC

10 NC se întemeiază pe SA, din care preia pozițiile și subpozițiile de șase cifre, doar a șaptea și a opta cifră constituind subdiviziuni care îi sunt proprii.

11 În temeiul articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2658/87, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 254/2000 al Consiliului din 31 ianuarie 2000 (JO L 28, p. 16, Ediție specială, 02/vol. 12, p. 33), Comisia Europeană adoptă în fiecare an un regulament care include o versiune completă a NC, împreună cu nivelurile taxelor vamale, astfel cum rezultă din măsurile adoptate de Consiliul Uniunii Europene sau de Comisie. Acest regulament se aplică începând de la data de 1 ianuarie a anului următor.

12 Pozițiile 2106 și 3004 din NC preiau textul pozițiilor 21.06 și 30.04 din SA.

13 Subpoziția 3004 90 00 din NC este intitulată „Altele”.

14 Nota complementară 1 din capitolul 30 din NC are următorul conținut:

„Poziția 3004 cuprinde preparatele pe bază de plante medicinale și preparatele pe baza următoarelor substanțe active: vitamine, minerale, aminoacizi esențiali și acizi grași, condiționate pentru vânzarea cu amănuntul. Aceste preparate se clasifică la poziția 3004 în cazul în care etichetarea, ambalarea sau modul de utilizare au înscrise următoarele indicații:

(a) bolile, afecțiunile sau simptomele acestora, împotriva cărora produsul este utilizat;

(b) concentrația substanței active sau a substanțelor active pe care le conțin;

(c) posologia și

(d) modul de administrare.

Această poziție cuprinde, de asemenea, preparatele homeopatice de uz medical, în cazul în care acestea îndeplinesc condițiile (a), (c) și (d) menționate mai sus.

În cazul preparatelor pe bază de vitamine, minerale, aminoacizi esențiali și acizi grași, nivelul uneia dintre aceste substanțe pe unitate de consum zilnică recomandată înscrisă pe etichetă trebuie să fie mult mai mare decât doza fiziologică zilnică recomandată pentru menținerea sănătății în general sau a stării de bine."

15 Nota explicativă referitoare la nota complementară 1 din capitolul 30 din NC, care figurează în comunicarea Comisiei intitulată „Note explicative ale Nomenclaturii combinate a Uniunii Europene" (JO C 137, p. 1, denumită în continuare „nota explicativă referitoare la capitolul 30 din NC"), prevede la punctul 3:

„Prin preparate cu vitamine sau minerale se înțeleg preparatele pe bază de vitamine de la poziția 2936, de minerale, inclusiv oligoelementele, precum și de amestecuri ale acestora. Ele sunt utilizate pentru tratamentul sau prevenirea unor boli sau afecțiuni specifice sau a simptomelor acestora. Conținutul de vitamine sau de minerale al produselor de acest tip este mult mai mare, în general de mai mult de trei ori doza zilnică recomandată (RDA).

[…]"

16 Rezultă de asemenea din cuprinsul punctului 3 menționat că doza fiziologică zilnică recomandată de calciu este de 800 mg.

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

17 La 2 mai 2012, Salutas Pharma a solicitat emiterea unei informații tarifare obligatorii pentru comprimate denumite „Calcium-Sandoz Forte 500 mg". Ea a propus ca acest produs să fie clasificat la subpoziția 3004 90 00 din NC.

18 Produsul în discuție în litigiul principal este un preparat a cărui componentă esențială este calciul, destinat ingerării după ce a fost dizolvat în apă. Fiecare comprimat conține 500 mg de calciu. Informații privind acest produs, în special posologia, utilizarea și substanța activă a acestuia, figurează pe cutia care îl conține și în prospect. Posologia recomandată este, pentru adulți, de 1-3 comprimate efervescente, respectiv 500 mg-1 500 mg de calciu pe zi, iar pentru copii, de 1-2 comprimate efervescente, respectiv 500 mg-1 000 mg de calciu pe zi. Prospectul menționat indică faptul că comprimatele efervescente sunt utilizate pentru prevenirea și tratarea deficitului de calciu sau asociate tratamentelor specifice de prevenire și tratare a osteoporozei. Salutas Pharma comercializează aceste comprimate efervescente exclusiv în farmacie.

19 Biroul vamal a clasificat produsul respectiv, emițând o informație tarifară obligatorie la data de 8 octombrie 2012, la subpoziția 2106 90 92 din NC, pentru motivul că același produs nu se clasifică la poziția 3004 din NC în măsura în care posologia sa nu corespunde unui nivel de consum de calciu semnificativ mai ridicat decât aportul zilnic recomandat necesar pentru păstrarea sănătății în general sau a stării de bine.

20 În urma unei acțiuni formulate de Salutas Pharma la 26 octombrie 2012, biroul vamal a confirmat, la 13 ianuarie 2014, decizia de clasificare a produsului în discuție în litigiul principal la poziția 2106 din NC, considerând că condiția care figurează în nota complementară 1 din capitolul 30 din NC nu era îndeplinită în măsura în care conținutul de calciu al dozei zilnice maxime recomandate a produsului în litigiu nu era egală cu triplul aportului zilnic recomandat de calciu.

21 La 17 februarie 2014, Salutas Pharma a formulat o acțiune în fața instanței de trimitere împotriva deciziei din 13 ianuarie 2014, susținând că nota complementară 1 din capitolul 30 din NC nu este validă în măsura în care modifică conținutul poziției tarifare 3004 din NC. Cu titlu subsidiar, Salutas Pharma a arătat că această notă complementară nu impune ca conținutul de calciu al dozei zilnice recomandate a produsului vizat să corespundă în mod imperativ triplului aportului zilnic necesar, având în vedere în special faptul că o doză zilnică de 2 400 mg de calciu, care corespunde triplului aportului zilnic recomandat, depășește limita critică pentru sănătate.

22 Biroul vamal a sugerat respingerea acțiunii menționate pentru motivul că nota complementară 1 din capitolul 30 din NC este obligatorie și că este posibil să se consume până la 2 500 mg de calciu pe zi fără efecte negative pentru sănătate, astfel încât conținutul de calciu al dozei zilnice maxime recomandate pentru comprimatele efervescente în discuție în litigiul principal, și anume 1 500 mg, nu poate fi considerat ca fiind „semnificativ mai ridicat”, în sensul acestei note complementare.

23 Instanța de trimitere observă că respectivele comprimate îndeplinesc condițiile impuse prin nota complementară 1 primul paragraf literele (a)-(d) din capitolul 30 din NC și că, prin urmare, clasificarea lor depinde, pe de o parte, de interpretarea termenilor „semnificativ mai ridicat” care figurează în al treilea paragraf al acestei note complementare și, pe de altă parte, de interpretarea notei explicative referitoare la capitolul 30 din NC.

24 În această privință, instanța menționată apreciază că această notă explicativă pare să impună ca, pentru ca un preparat precum produsul în discuție în litigiul principal să intre în domeniul de aplicare al acestui capitol ca „preparat pe bază de vitamine sau de minerale”, conținutul de vitamine sau de minerale al acestui preparat să fie mult mai ridicat, în general de cel puțin de trei ori mai ridicat decât aportul zilnic recomandat. Prin urmare, în măsura în care aportul zilnic recomandat de calciu este de 800 mg, conținutul de calciu al dozei zilnice recomandate a unui produs precum cel în discuție în litigiul principal, care ar permite clasificarea lui la poziția 3004 din NC, ar trebui să fie de 2 400 mg. Or, pentru produsul în discuție în litigiul principal, acest conținut maxim este de 1 500 mg pe zi.

25 Cu toate acestea, instanța de trimitere observă că acest din urmă conținut depășește cu peste 85 % aportul zilnic recomandat de calciu. De aceea, înclină să considere că un asemenea conținut poate fi calificat drept „semnificativ mai ridicat”, în sensul notei complementare 1 din capitolul 30 menționat, chiar dacă nu este de trei ori mai mare decât aportul zilnic recomandat. Aceasta apreciază de asemenea că nota explicativă referitoare la capitolul 30 din NC pare să trimită, prin utilizarea sintagmei „în general”, la posibile excepții. În consecință, potrivit acestei instanțe, nu se poate exclude, pentru clasificarea unui produs la poziția 3004 din NC, faptul că un conținut al acestui produs de vitamine sau de minerale mai mic decât triplul aportului zilnic recomandat ar trebui să fie în mod excepțional suficient.

26 În plus, instanța menționată arată că nu există pe piață preparate administrate pe cale orală care să aibă un conținut de calciu de trei ori mai ridicat decât aportul zilnic recomandat și că nu se poate considera că, în general, administrarea unei doze zilnice de 2 400 mg de calciu este lipsită de consecințe nocive asupra sănătății.

27 Cu toate acestea, aceeași instanță observă că, deși numeroase elemente pledează în favoarea unei interpretări potrivit căreia caracterul „semnificativ mai ridicat” al conținutului de vitamine sau de minerale trebuie să facă obiectul unei aprecieri diferențiate în funcție de tipul de vitamină sau de mineral, este de dorit ca cerințe practice de bună administrare să impună stabilirea unei limite clare și ușor de controlat a acestui conținut. În această privință, ea arată că, în vederea clasificării tarifare a produselor, acestea din urmă nu trebuie diferențiate potrivit practicii obișnuite care prevalează pe piața vizată sau potrivit utilității lor medicale.

28 În aceste condiții, Finanzgericht Hamburg (Tribunalul Financiar din Hamburg) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„[NC] trebuie interpretată în sensul că tabletele efervescente cu un conținut de calciu de 500 mg pe tabletă, utilizate în prevenirea și tratarea deficitului de calciu sau asociate tratamentelor speciale de prevenire și tratare a osteoporozei pentru care, conform etichetei, doza zilnică maximă recomandată pentru adulți este de 3 tablete (= 1 500 mg) trebuie clasificate la subpoziția 3004 90 00?”

Cu privire la întrebarea preliminară

29 În prealabil, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, în interesul securității juridice și al facilității controalelor, criteriul decisiv pentru clasificarea tarifară a mărfurilor trebuie să aibă în vedere, în general, caracteristicile și proprietățile obiective ale acestora, astfel cum sunt definite în textul poziției din NC și al notelor de secțiuni sau de capitole (a se vedea Hotărârea Sysmex Europe, C-480/13, EU:C:2014:2097, punctul 29 și jurisprudența citată, Hotărârea Vario Tek, C-178/14, EU:C:2015:152, punctul 21 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea Amazon EU, C-58/14, EU:C:2015:385, punctul 20 și jurisprudența citată).

30 Astfel, notele de capitol din NC constituie mijloace importante de asigurare a unei aplicări uniforme a Tarifului vamal comun și furnizează, prin ele însele, elemente valabile pentru interpretarea acestuia. Prin urmare, formularea notelor respective trebuie să fie conformă cu dispozițiile din NC și nu le poate modifica domeniul de aplicare (a se vedea Hotărârea X și X BV, C-319/10 și C-320/10, EU:C:2011:720, punctul 55 și jurisprudența citată).

31 De asemenea, notele explicative elaborate de Comisie, în ceea ce privește NC, și de OMV, în ceea ce privește SA, aduc o contribuție importantă la interpretarea domeniului de aplicare al diferitor poziții tarifare, fără a avea însă forță juridică obligatorie (a se vedea Hotărârea Data I/O, C-297/13, EU:C:2014:331, punctul 33 și jurisprudența citată).

32 Trebuie constatat că, astfel cum rezultă din decizia de trimitere, nu se contestă că produsul în discuție în litigiul principal este un produs pe bază de minerale, condiționat pentru vânzarea cu amănuntul. Concentrația substanței active, posologia, modul de administrare, precum și bolile, afecțiunile sau simptomele acestora pentru care trebuie utilizat produsul menționat sunt indicate pe ambalaj sau în prospectul acestuia. Prin urmare, acest produs îndeplinește condițiile prevăzute în nota complementară 1 primul paragraf literele (a)-(d) din capitolul 30 din NC.

33 Părțile din litigiul principal se opun doar cu privire la aspectul dacă conținutul de calciu al dozei zilnice recomandate a produsului vizat este „semnificativ mai ridicat decât aportul zilnic recomandat necesar pentru păstrarea sănătății în general sau a stării de bine”, în sensul acestei note complementare.

34 Nota explicativă referitoare la capitolul 30 din NC urmărește să explice acest criteriu, prevăzând că acesta acoperă doza zilnică recomandată al cărei conținut de vitamine sau de minerale este „mult mai ridicat, în general de cel puțin de trei ori mai ridicat decât doza fiziologică zilnică recomandată”.

35 Trebuie arătat că, pe de o parte, nota explicativă menționată, care, astfel cum s-a indicat la punctul 31 din prezenta hotărâre, nu are forță juridică obligatorie, prevede că un produs al cărui conținut de vitamine sau de minerale al dozei zilnice recomandate este de trei ori mai ridicat decât aportul zilnic recomandat intră în domeniul de aplicare al capitolului menționat în ipoteza în care toate celelalte condiții sunt de asemenea îndeplinite. Pe de altă parte, având în vedere utilizarea sintagmei „în general”, care figurează în aceeași notă, aceasta nu exclude produse din același capitol pentru simplul fapt că conținutul de vitamine sau de minerale al dozei zilnice recomandate nu este de trei ori mai ridicat decât aportul zilnic recomandat.

36 În consecință, nota explicativă referitoare la capitolul 30 din NC nu poate fi interpretată în sensul că conținutul de vitamine sau de minerale al dozei zilnice recomandate a produselor constituite din aceste substanțe trebuie să fie în mod imperativ de trei ori mai ridicat decât doza zilnică recomandată pentru a permite clasificarea acestor produse la poziția 3004 din NC.

37 Astfel, atunci când conținutul de vitamine, de minerale, de aminoacizi esențiali și de acizi grași din doza zilnică recomandată a unui produs care prezintă caracteristicile și proprietățile obiective definite în textul poziției 3004 din NC este semnificativ mai mare decât ceea ce este necesar sau recomandat pentru alimentația generală, este necesar să fie clasificat în această poziție (a se vedea în acest sens Hotărârea Glob-Sped, C-328/97, EU:C:1998:601, punctul 28).

38 În această privință, în ceea ce privește produsul în discuție în litigiul principal, din decizia de trimitere rezultă în primul rând că conținutul de calciu al dozei zilnice recomandate a acestui produs, și anume 1 500 mg maxim, depășește cu peste 85 % aportul zilnic recomandat de calciu necesar pentru păstrarea sănătății în general sau a stării de bine și, în al doilea rând, că consumul regulat de doze al căror conținut de calciu este de trei ori mai ridicat decât aportul zilnic recomandat de calciu se poate dovedi nociv pentru sănătate.

39 În asemenea împrejurări, trebuie să se constate că conținutul de calciu al dozei zilnice recomandate maxime a unui produs precum cel în discuție în litigiul principal este semnificativ mai mare decât ceea ce este necesar sau recomandat pentru alimentația generală. În măsura în care un asemenea produs îndeplinește de asemenea condițiile prevăzute în nota complementară 1 primul paragraf literele (a)-(d) din capitolul 30 din NC, acesta intră în poziția 3004 din NC.

40 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că NC trebuie interpretată în sensul că un produs precum comprimatele efervescente cu un conținut de calciu de 500 mg pe comprimat, utilizate pentru prevenirea și tratarea deficitului de calciu sau asociate tratamentelor specifice de prevenire și tratare a osteoporozei și a cărui etichetă recomandă pentru adulți o doză zilnică maximă de 1 500 mg, este clasificat la subpoziția 3004 din NC.

Cu privire la cheltuielile de judecată

41 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Nomenclatura combinată care figurează în anexa I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun, în versiunea sa care rezultă din Regulamentul (UE) nr. 1006/2011 al Comisiei din 27 septembrie 2011, trebuie interpretată în sensul că un produs precum comprimatele efervescente cu un conținut de calciu de 500 mg pe comprimat, utilizate pentru prevenirea și tratarea deficitului de calciu sau asociate tratamentelor specifice de prevenire și tratare a osteoporozei și a cărui etichetă recomandă pentru adulți o doză zilnică maximă de 1 500 mg, este clasificat la poziția 3004 din această nomenclatură.

Semnături